

Handleiding KNHS Beheer & Onderhoudsplan - Pilotjaar 2026

Paden verdwijnen - Buitengebied onder druk

Iedereen die weleens buiten rijdt weet het. Zo links en rechts verdwijnen er paden, of worden er soms hele gebieden afgesloten omdat bijvoorbeeld terreinbeheerders het onderhoud ervan niet meer kunnen financieren.

Een van de kernpunten van de KNHS afdeling recreatiesport is het toegankelijk houden van het buitengebied voor alle paardensporters. Daarom hebben we 'Adopteer-je-route' verder uitgewerkt: de KNHS helpt paardensporters, die op hun beurt terreinbeheerders helpen.

In samenspraak met de KNHS-regio's is er een pilotjaar gestart waarin budget rechtstreeks beschikbaar is voor onderhoudsgroepen. Zo houden we samen met dit Beheer & Onderhoudsplan de natuur in Nederland toegankelijk houden voor paarden.

Hoe kun je aanspraak maken op dit budget? We nemen je hier graag in mee.

1. Wat is de Beheer & Onderhoud Bijdrage 2026.
2. Wie kan aanspraak maken.
3. Waar dient de vergoeding voor.
4. Wat wordt er van je verwacht
5. Waar moet een aanvraag aan voldoen.
6. Tijdspad van het proces.
7. En nu? Hoe pak je dit aan
8. Lijst met terreineigenaren
9. Suggesties van gebieden die onderhoud kunnen gebruiken, per provincie
10. KNHS Kwaliteitsrichtlijnen voor paardenroutes, update december 2025

1. Wat is het Beheer & Onderhoudsplan 2026

Het Beheer & Onderhoudsplan 2026 is een financiële ondersteuning van maximaal €500,- per initiatief, dat wordt gebruikt om een terreinbeheerder te helpen bij het onderhoud van ruiter- en menpaden in een specifiek gebied. Dit gebeurt meestal in de vorm van halfjaarlijkse opschoondagen.

Er is vanuit de KNHS budget voor maximaal 20 initiatieven van onderhoudsgroepen. Dit budget wordt normaal gesproken rechtstreeks aan de regio afgedragen, voor dit pilotjaar is het centraal beschikbaar. Het budget kan alleen worden aangevraagd via de KNHS-Regio.

2. Wie kan aanspraak maken?

Iedereen met een goed plan...die via een vereniging of stichting of anderszins is aangesloten bij de KNHS.

- Rijdt jij veel buiten en zien jij en je stalgenoten het zitten om twee keer per jaar te helpen snoeien? Dan is dit initiatief voor jou!
- Heb je een paardensportaccommodatie en zou je graag willen dat de paden beter onderhouden worden? Ook dan is dit een goed initiatief voor jou!
- Organiseer jij bijvoorbeeld een jaarlijkse endurancewedstrijd en wil je de relatie met de terreineigenaren versterken? Ook dan is dit een mooie kans!

3. Wat wordt er van de onderhoudsgroep verwacht

Iedere onderhoudsgroep stelt een gebiedscoördinator aan die zorgt dat de volgende zaken gebeuren.

- Twee keer per jaar controle van de routes in het gekozen gebied.
- Bewegwijzering checken (zijn de bordjes nog aanwezig en zichtbaar)
- Paden checken (bodemgesteldheid, kuilen, loshangende takken, omgevallen bomen, oversteekpunten)
- De controle /inventarisatielijst wordt doorgegeven aan en besproken met de terreinbeheerder;
- In overleg met de terreinbeheerder wordt er een opschoondag ingepland met de onderhoudsgroep (minimaal 10 personen per opschoondag);
- Binnen 10 dagen na iedere opschoondag stuur je een kort bericht naar KNHS afdeling recreatiesport (recreatie@knhs.nl) met een kort stukje tekst en enkele foto's voor de sociale media kanalen. Om de week plaatst de afdeling berichten over de opschoondagen.
- Uiterlijk 1 november krijgt de KNHS een verslag van alle activiteiten met daarin een opsomming van welke activiteiten er zijn uitgevoerd (of die nog gepland staan voor later in het seizoen), met hoeveel mensen, en een globale verantwoording van het toegekende budget. Hulpmiddel hiervoor is het logboek Adopteer je Route

4. Waar dient de vergoeding voor?

WEL

- ✓ Voor een lunch of BBQ voor de vrijwilligers:
- ✓ Voor werkmateriaal voor de opschoondagen (kan ook via SBB)
- ✓ Voor aanschaf van beleving langs de route, zoals een aanbindplaats of picknicktafel;
- ✓ Aanschaf Ruiter- en Men vignetten voor deelnemers aan opschoondagen.

NIET

- ✗ Niet voor bordjes, palen of andere materialen (kosten Routebureau / terreineigenaar)
- ✗ Niet voor overige activiteiten

5. Waar moet een aanvraag aan voldoen

Een complete aanvraag bevat in ieder geval de informatie over de deelnemers van de onderhoudsgroep, het gebied waarin jullie gaan werken, gegevens van de terreineigenaar en natuurlijk een globale begroting waarvoor het budget wordt aangevraagd. Bekijk het aanvraagformulier op de website voor alle details.

6. Tijdspad van het proces

De Aanvraag

- Aanvragen kunnen worden ingediend t/m 31 maart 2026, aanvragen na deze datum worden niet in behandeling genomen.
- Een onderhoudsgroep meldt zich bij de Regio met een (concept)plan
- Aanvragen worden ingediend door een Portefeuillehouder recreatiesport of Voorzitter;
- Via het formulier op een aparte pagina;
- Alleen volledig ingevulde formulieren worden in behandeling genomen;

De Toetsing

- Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst:
- Er wordt rekening gehouden met een landelijke spreiding naar Regio's:
- De toetsingscommissie beoordeelt alle aanvragen voor 30 april 2026;
- Uiterlijk 1 mei ontvangen alle aanvragers antwoord of het budget is toegekend;
- Het geld is uiterlijk eind juni beschikbaar voor de onderhoudsgroep.

De Uitvoering

- Onderhoudsdagen kunnen in het hele kalenderjaar plaats hebben;
- Uitgebreide toelichting onder punt 3.

De Eindrapportage

- Op 1 november ontvangt de KNHS een rapportage met daarin verslagen van de opschoondagen inclusief een verantwoording van de besteding van het budget. Indien er na 1 november nog een opschoondag gepland staat kan het verslag daarvan later worden aangeleverd.
- Bij uitblijven van rapportage/ resultaat zal het budget worden teruggevorderd.

De Evaluatie

- Voorafgaand aan de najaars ALV van november 2026, evalueert het recreatiesportforum hoe de pilot is verlopen.
- De evaluatie wordt via de gebruikelijke communicatiekanalen gedeeld met alle KNHS leden.

Zelf aan de slag, een Stappenplan

Misschien ben je zelf enthousiast gebruiker van een mooi gebied achter je stal en denk je: ja ik ben wel bereid om te helpen. Waar begin je dan? Hieronder hebben we een aantal stappen uitgeschreven om je te helpen.

Verzamel vrijwilligers

Allereerst verzamel je een enthousiaste mede liefhebbers om je heen. Met een aantal van hen richt je een onderhoudsgroep op. Dat kan heel eenvoudig een whatsapp groep zijn.

Naam

Geef je initiatief een naam, bijvoorbeeld Werkgroep Paardenroutes Terschelling

Bepaal het gebied

Samen bepaal je in welk gebied je aan de slag wilt gaan.

Sluit vereniging / stichting aan

Initiatieven moeten worden door een bij de KNHS aangesloten stichting of vereniging. De reden hiervan is dat deze bij werkzaamheden in het buitengebied verzekerd kunnen worden, een voorwaarde voor terreineigenaren om mee te werken.

Spreek met bijvoorbeeld je rijvereniging of bijvoorbeeld de KNHS endurancevereniging of zij hierachter staan. Iemand van een vereniging of stichting stapt ook in de werkgroep.

Stel dat er geen vereniging of stichting actief is in het gebied, neem dan direct contact op met de regio om de mogelijkheden voor jouw initiatief te bespreken.

Contact met de regio

Het budget voor BOB2026 is geld dat bedoeld is voor de regio's. Om hen te ontlasten is dit Beheer & Onderhoudsplan landelijk ingericht, waarbij de regio's nauw zijn betrokken. Zodra jouw idee vorm krijgt, is de volgende stap om met jouw regio te overleggen. Vaak zijn zij op de hoogte van andere initiatieven, bijvoorbeeld wedstrijden in dat gebied, etc.

<https://www.knhs.nl/over-ons/organisatiestructuur>

Contact met terreinbeheerder

Zoek contact met de terreinbeheerder en overleg of zij willen meewerken aan jouw initiatief. *De BOB2026 is altijd een aanvulling op bestaand onderhoud van paden. Het is een voorwaarde dat een terreinbeheerder genegen is om opschoondagen te organiseren. Soms kom je een boswachter tegen die dat niet ziet zitten en zijn er verschillende gesprekken nodig. Lukt het niet, neem dan contact op met recreatie@KNHS.nl. Wij proberen contact tot stand te brengen, al dan niet via een routebureau.* Het is ideaal als deze contactpersoon deelneemt aan de werkgroep. Overleg wie de coördinatie op zich neemt en hoe opschoondagen worden ingepland of vormgegeven.

Schrijf de aanvraag uit

Als dat min of meer helder is, schrijf je de aanvraag uit. Geef zoveel mogelijk informatie over het gebied, wat jullie van plan zijn en met wie je dat gaat doen. Leg uit waarvoor je het geld wil gaan gebruiken. Check goed waaraan een aanvraag moet voldoen, punt 5 voordat je deze laat indienen door de regiovertegenwoordiger.

Lijst met terreineigenaren

Hieronder een lijstje met de grootste terreineigenaren van natuurgebieden in Nederland.

Het is een startpunt bij de zoektocht naar de terreineigenaar van een gebied.

Kom je er niet uit, dan kun je een bericht sturen aan een routebureau in jouw gebied. Zij kunnen je vaak verder helpen. Mocht het dan nog niet lukken om een terreineigenaar te achterhalen, stuur dan een bericht aan recreatie@knhs.nl

Landelijk

- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- LandschappenNL <https://www.landschappen.nl/samenwerkingsverband/>
Dit is een samenwerkingsverband van 20 Landschapsorganisaties. Via deze website kun je zien welke landschapsorganisatie in een gebied actief is.
- Federatie Particulier Grondbezit <https://www.grondbezit.nl/nl/provinciaal/provinciale-besturen>
Onder deze organisatie hangen de provinciale verenigingen van particulier grondbezit. Via de verenigingen kun je vragen wie de eigenaar van een bepaald gebied is.

Routebureau's

- Stichting Landschapsbeheer Zeeland
- Routebureau Noord-Holland
- Routepunt Zuid-Limburg
- Recreatieschap Drenthe
- VisitPartners
- Routebureau Noord & Midden Limburg
- Routebureau Veluwe
- Routebureau Twente
- Centroide

Kijk op buitenrijden.nl voor een volledig overzicht.

Doel en doelgroep Richtlijnen

Het document 'Kwaliteitsrichtlijnen voor paardenroutes' is een geactualiseerde samenvatting van het Handboek Ruiter- en Menpaden (2008).

Het doel hiervan is om antwoord te kunnen geven op praktische vragen van terreinbeheerders en (semi)overheden over de inrichting en het beheer van ruiter- en menpaden. Het kan ook gebruikt worden als vraagbaak voor de achterban van de KNHS, paardensporters, agrarische ondernemers, landbouworganisaties en planning- en adviesbureaus.

Kijk op buitenrijden.nl voor de download.